

dos casos). — 7 D'ell passa a Sanelo (98r2 i r, 36v1) (ací escrit *-fesser*), sense altre canvi en la definició que abreuja-la i posar-hi *manifecero* com a forma caste!!ana: d'ell passa també a Lamarca i els altres diccs. valencians, també amb *-fes*. És en efecte la forma més estesa entre valencians, com GaGirona que defineix *cutxamander* com «*manifesser*, qui's posa a fer moltes coses, mes que no'n sàpie». Crec, però, que hi ha *manifasser* en les *Canyissaes*, 17 (V. SEM). A CastPna. deuen dir *manifasser*, *-era*: en les festes que s'hi feien tradicionalment per Nadal en els forns del Raval, i on es veia una espècie de comedieta amb balls (com l'anomenada «Els Pastorets» allà en el S. XVIII i a Bna. fins al xx) organitzada per unes dones beates a qui donaven el nom de *manifasseres*, tradició recollida per JPascual Tirado (c. 1920) i renovada per MPeris Segarra el Nadal de 1980 a CastPna. i València — 8 E. Serra Ràfols, 7è Congr. Hist. C. Ar., 568. Ell mateix, m'escrivia el 1965, després de llegir la meua nota del DCEC, 20 s. v. MÀNO, dedicada a l'arag. *manifacero*: «*manifacer* és terme usat al S. XIV al llibre d'Obra de la Seu de Girona, per un 'oficial de l'obra', sense sentit pejoratiu visible». Però suposo que no hi ha *manifacer* sinó que és referèix a aquest *maneffa*. — 9 Malament *AlcM* «de MANUM LEVARE 'alçar la mà (per jurar)», ço que no correspon al significat del mot. És compost evidentment paral·lel de *manu mittere*, a *manu mittere*, enviar lluny del poder d'algu, i altres semblants ja llatins. — 10 Cf. fr. dial. *main-tien*, *-agne*, Mirandola *mantega*, *ZRPh*. xxxiv, 265, 'mànc dels flagells', bc. *mantena* 'paño para cubrir tortas'. — 11 El ll. vg. MANSUS està documentat en el *Liber Glossarum* compost a Espanya c. l'a. 700 («*mansa*: mansueta», *CGL* v, 220.40). No és el participi de MANÈRE, com s'ha dit repetidament (veg. n. 30 a *DECH*, MANO), car es va extraure de MANSUETUS per un procés molt natural, a base del derivat MANSUETUDO, tan freqüent en llatí. És sabut que en els mots d'aquesta família la U era asil·làbica ja en llatí clàssic, per tant es devia pronunciar *MANSETUDO en llatí vulgar, que apareixia com un derivat de MANSUS 'romàs, quedat' (de *manere*), de la mateixa manera que *turpitud* (pron. *torpetudo*) de *turpis*, *lippitudo* de *lippus*, *longitudo* de *longus* etc. La conservació de la -N- no es deu a propagació de la nasal, com admeteren Leite de V. i M-Lübke, ni a una data tardana del mot (MzPi.), ni a un origen dialectal (sugerit per altres), sinó simplement a consciència de la composició de MANSUETUS 30 i a la influència del verb *manere*, que van impedir en aquest cas la reducció de -NS- a -S- en llatí vulgar; cf. cast. *remanso*, cat. dial. *remans*, que fou pròpiament participi de *remaner*, i el cas paral·lel de PAN-SÀ, on es mantingué la consciència de ser participi de PANDERE (cf., en forma menys satisfactòria, Schuchardt, *Litbl.* VIII, 20; Cornu, *GGr.* I, § 128; Subak, *ZRPh.* xxviii, 358). I a aquest propòsit observem que el paral·lelisme entre MANSUS i PANSUS restà percebut en tots sentits, perquè de PANSUS ve 60

l'adjectiu *pans* 'mansuet', que, amb derivats *pansea* i *pansar-se*, apareix en les *VidesR* (veg. el gloss. de l'obra i el de *LleuresC*), on hi ha, a part del paral·lelisme, contaminació semàntica dels dos mots. — 12 Més problemàtica seria encara —indiquem-la només perquè no es perdí de vista— la possibilitat d'un mossàrab *mans* germà de l'it. *manzo* 'bou' i el seu grup pre-romà (*MANDIUS?, *REW*, 5289). — 13 Amb la terminació trivialitzada: «un *maséro*, pl. *masés*» ovi o cabrú capat, de quatre mesos, Benasc, 1965. — 14 La identificació que vol fer-ne APagès (sempre tan propens a falòrnies), *Rom.* LIV, 40, amb un *Musfí* aràbic, resta sense indicis seriós. Era sobrenom adoptat repetidament per cavallers prepotents. Cal recordar que també és el d'un desafiator francès atacat per Arnau d'Erill. — 15 «Ab crudidera y gemegor s'aferran / ... / ressona'l crit ferésteç d'abordatge / y ceut destrals rosegan com *mastins*», *Atl.*, intr. 4d. En esmenar una cançó popular (reco. al Penedès) MilàF. (*Romllo.*, 16.6) justificat pel vers i la rima, canvia et faré 'morrà pel gos en l'amorarré l(o) mastí, però és clar que igual podia ser *mostí* en el vers legítim. Un hapax de *La Fi del Comte d'Urgell* seria *mastinagues* segons el ms. únic: «ab paraules blandients e *mastinagues*» (*NCl.*, p. 139); ha de tenir raó Bohigas, en proposar d'esmenar-ho en *monçonegues* 'mentides' (*AIEC* VIII, 561), o v.és exactament *mançonagues* on era fàcil de llegir *manç* com la lligadura de *sti*. Ni tan sols fóra indicatiu això que l'autor de l'error pensava en *mastí*, car no sols hi pot haver simple desencent paleogràfic sinó que també pogué pensar en *bastinaga* i variants semblants de *pastanaga*. — 16 Schultz-Gora, *ASNSL* cxxxiii, 411-3; Montoliu, *RHisp.* LVII, 82; també definicions o accentuació errònia en Rayn., *PSW*, *RLiR* II, 134; *ZRPh.* xli, 461; *AlcM* i gloss. del Desclot dels *NCl.*; fins que C. Brunel (*l. c.*) va donar la bona explicació (així mateix *REW*, 5338 add., i els gloss. de les *Lleg. Rim.* i *VidesR*, on s'observa oportunament que hi ha una evolució semàntica paral·lela en l'ang. *off-hand* i al. *vorderband*). — 17 Ni l'escapatòria hi cabria de sospitar un cas de la grafia *a = e* neutra mallorquina, perquè si l'etimologia fos MANU VÈRSA com admet ben arbitràriament *AlcM*, la *é* hauria de ser tancada i no pas *é*. L'argument que s'havia donat en contra es fundava en rimas del pastitx d'AFebrer amb la *Divina Comèdia*; però justament en *Inf.* xxv, 78, està en assonància amb *comes* i *entrames* (= cast. *entrambas*); si aquest text té cap valor provatori confirmaria doncs que era *mànves*; en realitat ja sabem que no té cap autenticitat filològica i menys en el cas d'aquest mot que en el S. xv era ja un arcaisme desuet; raó de més per rebutjar la prova del vers d'*Inf.* XIII, 35, on sembla que és amb aquest mot que rima *plase(r)s*, però en realitat es pot dubtar de la lliçó en tots dos casos, i es veu que Febrer com a cultivador de la poesia macarrònica provençalitzant ho confonia amb oc. *manés* 'de seguida'.